

Det digitala språnget främjar tillväxten och välfärden Digitala metoder för återuppbyggnad efter coronakrisen; slutrapport

Referat

Syftet med regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering är att främja den digitaliseringsutveckling som krävs för ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle.

Arbetsgruppen för digitala metoder för återuppbyggnad efter coronakrisen tillsattes av kommunikationsministeriet och dess mandatperiod var 4.5–30.9.2020. I rapporten granskas utgångsläget för digitaliseringen och det digitala språnget som en följd av coronaviruskrisen samt åtgärderna för att etablera och försnabba det digitala språnget. Arbetsgruppen har behandlat digitaliseringen också på andra områden och även den digitala underhållsskuld som krisen har orsakat.

Arbetsgruppen föreslår sex huvudsakliga åtgärder som gäller samhällets olika områden, och genomförandet ska påskyndas genom de offentliga och privata aktörernas samarbete inom återuppbyggandet efter krisen. 1. Realtidsekonomin; 2. Utnyttjandet av digital data ökas genom artificiell intelligens; 3. Infrastrukturen för digital data; 4. Stärkande av funktionssäkerheten i och förtroendet för det digitala samhället; 5. Förenhetligande av momssatserna. 6. Stärkande av samordningen av dataekonomi- och informationspolitiken.

Arbetsgruppen anser att dessa åtgärder är av stor betydelse för att påskynda digitaliseringsutvecklingen och den tillväxt och produktivitet som baserar sig på utnyttjandet av data. Arbetsgruppen anser också att det är viktigt att fortsätta med de projekt som ingår i regeringsprogrammet och som redan har inletts.

Rapporten kompletterar rapporterna från gruppen för exit och återuppbyggnad vad gäller digitaliseringsutvecklingen.

Inledning och sammandrag av de föreslagna åtgärderna

Coronaviruskrisen har tvingat fram ett påskyndat införande av digitala verksamhetsmodeller inom olika sektorer i samhället. Fördelarna och möjligheterna med digitaliseringen ses som en viktig del av eftervården, återhämtningen från krisen samt återuppbyggnaden på längre sikt. Arbetsgruppen Digitala metoder för återuppbyggnad efter krisen har samlat information om utgångsläget för digitaliseringen och det pågående utvecklingsarbetet, bedömt verksamhetsmodeller som baserar sig på digitaliseringen samt samlat ihop åtgärdsförslag med vilka lösningarna kan etableras som en del av eftervården, tiden efter krisen och återuppbyggnaden på längre sikt.

Syftet med arbetet är att i enlighet med statsminister Sanna Marins regeringsprogram främja den digitaliseringsutveckling som behövs för att forma ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. Målet med regeringsprogrammet är också att göra Finland till en föregångare inom digitalisering samt utveckla regleringsmiljön och förvaltningen så att de möjliggör digitaliseringen och den hållbara utvecklingen samt en bred försökskultur. Arbetsgruppens arbete stödjer genomförandet av målen i regeringsprogrammet.

Arbetsgruppen gjorde en omfattande utredning av utvecklingsnivån inom digitalisering och åtgärder för främjande. Vid kartläggningen av lagändringsbehoven konstaterades att till exempel lagstiftningen som sådan inte hindrar utnyttjandet av digitalisering och att det finländska samhället till många delar är redo för att möta digitaliseringsutvecklingen. Det goda utgångsläget för sin del förklarar också hur samhällets funktionsförmåga höll en hög nivå under coronaviruskrisen.

Förväntningarna på det framtida utvecklingsarbetet är dock höga, och det behövs ännu åtgärder för att till fullo utnyttja digitaliseringen. Som centrala åtgärder som genomsyrar hela samhället – olika verksamhetsområden, medborgare, offentliga och privata aktörer – har arbetsgruppen identifierat följande åtgärder att prioritera vars övergripande genomförande bör påskyndas i samarbete med offentliga och privata aktörer vid coronaviruskrisens eftervård:

1. Realtidsekonomin – de strukturer, verksamhetsmodeller och tjänster som behövs för tillgången till digitala ekonomiska data ska genomföras.
2. Tillgängligheten på digitala data ska ökas med hjälp av artificiell intelligens.
3. Infrastrukturen för digital data; (datarymder) – för att öka kompatibiliteten av, tillgången till och omnyttjandet av datalager i samhället.
4. Det digitala samhällets funktionssäkerhet och förtroendet till det ska förstärkas – den inbyggda informationssäkerheten.
5. Momssatser ska harmoniseras för att påskynda det digitala språnget inom tjänstemarknaden.
6. Samordningen inom dataekonomin och informationspolitiken ska förstärkas.

Utnyttjandet av data, dvs. strukturell information i digital form, står i fokus för åtgärderna.

Arbetsgruppen har diskuterat om effektivisering av samarbetet inom digitaliseringen, dataekonomin och informationspolitiken. I enlighet med regeringsprogrammet har finansministeriet inlett ett arbete för att fördjupa ledarskapet inom informationspolitiken genom samarbete mellan ministerierna. Därutöver anser arbetsgruppen att det är viktigt att säkerställa en tillräckligt omfattande samordning och uppföljning genom att förstärka samordningen av dataekonomin och informationspolitiken, framför allt för att samordna EU-lagstiftningen och dess nationella verkställande på statsrådets nivå. Vid arbetet är det nödvändigt att även utnyttja befintliga nätverk för intressentgrupper.

Arbetsgruppen har också utarbetat en lista över andra viktiga åtgärder genom vilka det digitala språnget ska etableras och den digitala reparationsskulden minskas. Arbetsgruppen anser det viktigt att följa upp de projekt som redan pågår, eftersom krisen har framhävt betydelsen av dem ännu mer. Digitaliseringen ska främjas inom alla sektorer. Åtgärderna gäller följande helheter:

- Möjliggörandet av en plats- och tidsberoende vardag
- Säkerställandet av digitala färdigheter
- Den digitala delaktigheten
- Utvecklingen av digitala verksamhetsmodeller
- Uppluckringen av förvaltningen

5. Påskyndande av digitaliseringsutvecklingen

Arbetsgruppen gjorde en omfattande utredning av utvecklingsnivån samt nödvändiga åtgärder vid digitalisering. Vid kartläggningen av lagändringsbehoven konstaterades att till exempel lagstiftningen och det finländska samhället till många delar är redo för att möta digitaliseringsutvecklingen. Det pågår betydelsefulla utvecklingsprojekt inom alla sektorer.

Utifrån kartläggningen föreslår arbetsgruppen sex åtgärder som utgör en förutsättning för att utnyttja det digitala språnget och digitaliseringen till fullo:

1. Realtidsekonomin – de strukturer, verksamhetsmodeller och tjänster som behövs för tillgången till digitala ekonomiska data ska genomföras.
2. Tillgängligheten av digitala data ska ökas med hjälp av artificiell intelligens.
3. Infrastrukturen för digital data; (datarymder) – för att öka kompatibiliteten av, tillgången till och omnyttjandet av datalager i samhället.
4. Det digitala samhällets funktionssäkerhet och förtroendet till det ska förstärkas – den inbyggda informationssäkerheten.
5. Momssatser ska harmoniseras för att påskynda det digitala språnget inom tjänstemarknaden.
6. Samordningen inom dataekonomin och informationspolitiken ska förstärkas.

5.1 Åtgärdsförslag

Arbetsgruppen har identifierat nedan beskrivna viktiga åtgärder att prioritera som genomsyrar hela samhället. Genomförandet av åtgärderna borde inledas omedelbart och det övergripande genomförandet borde påskyndas i samarbete med offentliga och privata aktörer som en del av coronaviruskrisens eftervård och den nationella återhämtningsplanen. Med följande åtgärder kan potentialen i dataekonomin användas som motor för tillväxt och konkurrenskraft i samhället:

1. Realtidsekonomin – de strukturer, verksamhetsmodeller och tjänster som behövs för tillgången till digitala ekonomiska data ska genomföras; Vid åtgärden ska Finland göras till ett europeiskt exempel av datahantering inom realtidsekonomin. Den finländska lösningen skulle fungera som en fast och interoperabel del av datarymder enligt lagstiftningsinitiativet om EU:s datahanteringsmodell. Detta innebär också kompatibilitet med enhetliga europeiska grundstrukturer för den fria rörligheten för data som genomförs till exempel i Gaia x-nätverket.

Motiveringar: Ekonomiska data genomsyrar hela samhället och alla strukturer. Digitaliseringen av ekonomiska data är ett konkret verksamhetsområde med vilket den digitala kompetensen av alla ekonomiska aktörer kan höjas, såväl hos företagen, medborgarna som den offentliga sektorn. Bokföring, bank- och butiksärenden, beskattning och olika sociala förmåner samt de ekonomiska data som rör sig i dem berör varje företag och medborgare i Finland. Ekonomiska data är redan nu förknippade med flera olika skyldigheter för rapportering och informationsproduktion. Därför skapar digitalisering och främjande av automatisk bearbetning inom denna helhet förutsättningar för att utveckla även andra delar av det digitala samhället vad gäller handel, logistik, underleverantörskedjor, primärproduktion samt även inriktning och uppföljning av beskattning och sociala förmåner. Ekonomiska data, såsom kvitton och e-fakturor, kan också kopplas till nya dataelement, såsom utsläppsdata, vilket möjliggör uppföljning av materialanvändning och klimatpåverkan och olika kompensationsmetoder för att minska dessa. I logistikkedjan till exempel, inklusive tullbehandling och transport, grundar sig nästan 90 procent av de data som behövs i transportkedjan på elektroniska ekonomiska data. Arbetet med utveckling av ett elektroniskt kvitto har redan kommit långt, och elektroniska kvitton ska vara obligatoriska i statliga kundrelationer senast 2025.

Även i statsminister Sanna Marins regeringsprogram står det att regeringen ska främja övergången till realtidsekonomin och målet är att göra Finland till en föregångsmarknad inom realtidsekonomin.

EU:s datamarknadsutredning¹ visar att tillväxten inom dataekonomin är snabbare än inom andra sektorer. I EU:s utredning beräknas att det år 2025 kommer att finnas totalt 3,28 miljoner arbetsplatser för dataprofessionella i EU:s 27 medlemsstater ifall utvecklingen inom digitalisering framskrider med en positiv syn.

Kostnader: Kostnaden för Patent- och registerstyrelsens projekt uppgår till 14 miljoner euro. Därutöver förutsätter projektet offentliga och privata investeringar, inklusive startinvesteringar i informationsmiljö och identitetshantering för cirka 80 miljoner euro.

2. Tillgängligheten på digitala data ska ökas med hjälp av artificiell intelligens – Vid åtgärden ska den möjliggörande lagstiftningsramen genomföras och förfaranden gällande överlämning och återanvändning av information samt beaktande av kraven på datasäkerhet och dataskydd harmoniseras för att förstärka förtroendet. Möjligheterna med artificiell intelligens används för att möjliggöra innovationer baserade på företags data samt som stöd för samhällsbeslut utifrån digital information och för att utveckla offentliga, framför allt behovsprognostiserande tjänster.

Motiveringar: Utnyttjandet av data och förbättrandet av effektivitet och produktivitet är inte möjligt enbart genom att öka tillgången till och den fria rörligheten för data. Utnyttjandet av data förutsätter också utveckling och utnyttjande av innovativa teknologier som artificiell intelligens. Artificiell intelligens är också ett instrument för automation och kantberäkning som kan omfattande bidra till att vidareutveckla produktiviteten inom olika samhällssektorer vad gäller bland annat serviceproduktionen, vårdsektorn, jordbruk, miljöaspekter, trafiken och industrin.

¹ EU:s datamarknadsutredning: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-data-market-study-update>

Tillsammans med tillgången till ekonomiska data i realtid möjliggör kapaciteten för artificiell intelligens även skötsel av samhällsviktiga grunduppgifter; bättre inriktade och databaserade offentliga grundtjänster; ett effektivt och aktuellt omfattande skatteunderlag, skatteuppbörden, en ekonomisk lägesbild och en perspektiv i realtid på konjunkturprognoser. Detta ökar Finlands resiliens och förbättrar möjligheten att snabbare reagera på förändringar i den finländska ekonomin samt ger en möjlighet att använda modern teknologi som beslutsstöd inom budgetekonomin.

Vid utveckling av artificiell intelligens kan vi inte endast vänta på regleringsåtgärder från EU-nivån, utan Finland bör genom lagstiftning proaktivt skapa förutsättningar för att använda data som beslutsstöd och stöd för tjänster i företag och i samhället samt ta med sig denna vision även till EU-nivån där lagstiftningsramen för närvarande bereds. I regeringsprogrammet står att Finland främjar upprättandet av en regleringsram för artificiell intelligens. Artificiell intelligens berör alla sektorer och lagstiftningen för olika sektorer. Tillgängligheten på artificiell intelligens förutsätter ökad kompatibilitet på alla nivåer i företag, i den offentliga sektorns processer, vid datahantering och beaktande av dataskydd.

Kostnader: Utvecklingen av lagstiftningsramar omfattar inte några större extra kostnader. Åtgärden för att utnyttja artificiell intelligens förutsätter framför allt privata investeringar och stödåtgärder bland annat inom kompetensutveckling och FoU-satsningar samt server- och kalkylkapacitet. Offentliga medel behövs framför allt för modernisering av serviceproduktionen och öppnande av data i en maskinläsbar form som kan tolkas av artificiell intelligens. Serviceutvecklingen inom den offentliga sektorn finansieras delvis redan genom AuroraAI och sektorbudgetar.

3. Infrastrukturen för digital data; (datarymder) – kompatibiliteten av, tillgången till och omnyttjandet av datalager i samhället ska ökas. Vid åtgärden ska förutsättningar för de strukturer och verksamhetsmodeller som behövs för utnyttjande av data skapas samt utvecklingsinvesteringar riktas till de gemensamma strukturer som behövs för utnyttjande av data (förmedlingstjänster och gränssnitt samt identitetshantering). Konkreta identifierade sektorer vars utnyttjande åtgärden skulle främja är bland annat social- och hälsovårdstjänster (genomdata, Findata), trafik (infrastruktur samt trafik- och transporttjänster), jordbruk och vattenhushållning, miljö- och klimatinformation, energianvändningsdata, byggd miljö (inklusive infrastruktur och lägenhetsdata), cirkulär ekonomi, plats- och adressuppgifter och satellitdata, industriell IoT-data samt ovan nämnd realtidsekonomidata.

Motiveringar: Utnyttjandet av data ska ökas inom alla sektorer. Företagens kunskaper om fördelarna med informationsdelning ska förbättras genom att affärskunskapen om data- och plattformsekonomin förstärks. Tillgången till och rörligheten för data ska främjas både på nationell och EU-nivå. Inom ramen för genomförandet av EU:s datastrategi ska de principer för dataekonomi som publicerats under Finlands EU-ordförandeskap implementeras och skapandet av plattform- och förmedlingstjänster som ökar utnyttjandet av information och informationens kompatibilitet främjas. För att utnyttja information ska data som samlats in med offentliga medel öppnas upp, med beaktande av skyddet för integritet och affärshemligheter, och investeringar ska göras för att initiera de förmedlingslösningar som behövs för informationsdelning. Som en del av denna helhet främjar kommunikationsministeriet och Traffic Management Finland Oy även smidiga och effektiva rese- och transportkedjor genom att skapa nödvändiga digitala informationsdelningsmetoder (gränssnitt) för

nya tjänster och nya affärsverksamheter inom person- och varutrafiken samt vid trafikens knutpunkter.

EU:s lagstiftningsinitiativ om datahantering (oktober 2020), ökad tillgång till data (i början av 2021) samt artificiell intelligens 2021 anknyter till tillången till och hanteringen av data, identitetshandling och databehandling med hjälp av artificiell intelligens. Dessutom kan återhämtningsplanen samt instrumentet för ett digitalt Europa och programmen för ett sammanlänkat Europa och Horisont Europa utnyttjas för att åstadkomma de utvecklingsinvesteringar i digitalisering som krävs inom den offentliga och privata sektorn. På motsvarande sätt står det även i regeringsprogrammet att Finland främjar upprättandet av en etiskt, ekonomiskt och socialt hållbar datapolitik. I regeringsprogrammet nämns också att möjligheterna att hantera sina egna uppgifter i offentliga tjänster enligt MyData-principen ska säkerställas för individen. Digitaliseringen ska även utgöra en central del av statens nya klimatfond. Informationsanvändningen inom den offentliga sektorn ska dessutom främjas i projektet för utnyttjande och öppnande av information (TiHA).

Kostnader: Den samlade bedömningen av utvecklingsinvesteringar i kompatibiliteten av och tillgången till data som finansieras med offentliga medel är 120–150 miljoner euro, som gemensamma utvecklingsprojekt inom den offentliga och privata sektorn. Dessutom förutsätter åtgärden privata investeringar och stödåtgärder bland annat för kompetensutveckling och FoU-satsningar samt server- och kalkylkapacitet. De systemutvecklingsinvesteringar t.ex. i maskinläsbara gränssnitt som behövs för registrerade data inom den offentliga sektorn samt öppnande av öppna data kommer att genomföras av myndigheter separat.

4. Det digitala samhällets funktionssäkerhet och förtroendet ska stärkas – inbyggd datasäkerhet. Med åtgärden skapas grundläggande förutsättningar för beaktande av datasäkerhetsfrågor som genomsyrar hela samhället. Omfattar såväl kommunala aktörer, företag som samhällsviktig infrastruktur och utvecklingsåtgärder för de lösningar i anknytning till datasäkerhetsnivån som behövs för utnyttjande av data.

Motiveringar: Beaktandet av data- och cybersäkerheten vid digitaliseringsutvecklingen borde vara en grundförutsättning och datasäkerheten borde vara inbyggd i alla digitala tjänster. Endast på så sätt kan medborgarna, näringslivet och förvaltningen lita på digitala tjänster. För att det ovan nämnda ska bli verklighet krävs stora satsningar på undervisning och forskning inom data- och cybersäkerhet, genom hela utbildningssystemet. Genom att stödja forskning och inhemsk cyberindustri skapas inhemsk immaterialrätt inom data- och cybersäkerhetsteknologin, kompetens och tjänster som tryggar Finlands internationella konkurrenskraft och som skulle utgöra ett miljösystem för inhemsk data- och cybersäkerhet samt samtidigt stärka infrastrukturen för den inhemska cybermiljön. Enligt statsminister Sanna Marins regeringsprogram har den nationella cybersäkerhetsstrategin förnyats och verkställandet av strategin påbörjats. Beredningen av ett utvecklingsprogram för cybersäkerhet i enlighet med strategin pågår. Därutöver genomförs åtgärder inom planen Haukka för utveckling av den digitala säkerheten inom den offentliga sektorn. Även det strategiska ledarskapet inom cybersäkerhet ska utvecklas.

Kostnader: Kostnaden för den offentliga sektorn uppskattas uppgå till 20 miljoner euro. Dessutom förutsätter åtgärden privata investeringar och stödåtgärder bland annat inom kompetensutveckling.

5. Momssatser ska harmoniserinas för att påskynda det digitala språnget inom tjänstemarknaden. Möjligheterna på den nationella nivån ska utredas och åtgärder på EU-nivån ska påverkas för att stödja den digitala tjänstemarknaden, kompetensen och produktionen av digitala innehåll och tjänster riktade till allmänheten genom att harmonisera momssatsen för underhållnings-, kultur- och motionstjänster oberoende av om tjänsten erbjuds på plats eller i digital form som streaming eller inspelning.

Motiveringar: Bland olika branscher hade coronaviruskrisen störst påverkan på människors fritid samt evenemangs-, kultur- och idrottsutbudet och verksamhetsförutsättningarna för företag som erbjuder dessa tjänster. Vid utgångsläget låg digitaliseringen av dessa tjänster inte på en särskilt bra nivå utan nya verksamhetsmodeller och utbud har skapats "under tvång". Som en bakgrundsfaktor identifierades den differentierade momsen, vilket konkretiseras till exempel i prisskillnaderna på de motionstjänster som erbjuds på nätet och fysiskt. Harmoniseringen av momssatser är en förutsättning för att främja en plats- och tidsberoende tjänstemarknad samt öka lönsamheten för utveckling av digitala investeringar och kompetens. Om skattesatser som ska tillämpas vid mervärdesbeskattningen och som är bindande för medlemsländerna föreskrivs i direktivet 2006/112 om ett gemensamt system för mervärdesskatt. För att tillämpa en sänkt momssats på de tjänster som säljs i Finland och erbjuds digitalt krävs en ändring i momsdirektivet. En utredning borde dock göras angående till vilka delar Finland redan med de nuvarande reglerna i direktivet kunde tillämpa sänkta momssatser på de kultur- och nöjesevenemang samt nöjestjänster som levereras elektroniskt. Europeiska kommissionen gav i januari 2018 ett förslag på ändring av momsdirektivet vad gäller momssatserna. Om direktivförslaget blir verklighet ökar det medlemsstaternas möjlighet att använda sänkta momssatser.

Kostnadseffekterna av harmonisering av momssatser beror till stor del på hur digitaliseringen kan utnyttjas för att öka antalet användare samt en ny typ av serviceutbud och värdeskapande.

6. Samordningen inom dataekonomin och informationspolitiken ska stärkas

Motiveringar: Arbetsgruppen har diskuterat om effektivisering av samarbetet inom digitaliseringen, dataekonomin och informationspolitiken. I enlighet med regeringsprogrammet har finansministeriet inlett ett arbete för att fördjupa ledarskapet inom informationspolitiken genom samarbete mellan ministerierna. Därutöver anser arbetsgruppen att det är viktigt att säkerställa en tillräckligt omfattande samordning och uppföljning. Samordningen behöver stärkas framför allt för att harmonisera EU-lagstiftningen och det nationella verkställandet av den på statsrådets nivå. EU:s lagstiftningsinitiativ om datahantering (oktober 2020), ökad tillgång till data (i början av 2021) samt artificiell intelligens 2021 anknyter till tillgången till och hanteringen av data, identitetshantering och databehandling med hjälp av artificiell intelligens. I arbetet är det nödvändigt att även utnyttja befintliga nätverk för intressentgrupper, såsom genomförande- och uppföljningsgruppen inom dataekonomin och forumet för dataekonomin.

Andra åtgärder samlade av arbetsgruppen

I bilagan till rapporten finns andra åtgärder samlade av arbetsgruppen. Arbetsgruppen anser det viktigt att fortsätta med projekt som redan pågår och som initierats utifrån regeringsprogrammet. Dessa framskrider till stor del i ledning av ett ministerium eller en aktör utan några större utmaningar kring genomförandet. För att säkerställa samordningen anses det dock viktigt att samordningsgruppen inom digitalisering följer framskridandet av även dessa projekt regelbundet. Dessa åtgärder fördelas i följande helheter:

- Möjliggörandet av en plats- och tidsberoende vardag
- Säkerställandet av digitala färdigheter
- Den digitala delaktigheten
- Utvecklingen av digitala verksamhetsmodeller
- Uppluckringen av förvaltningen

5.2 Vid genomförandet behövs samarbete på EU-nivån

I Europeiska unionen är målet efter krisen att skapa ett enhetligt Europa som investerar i framtida projekt och där alla medborgares medverkan behövs. Europa och Finland behöver en rättvis digitalisering. Den möjliggörande karaktären av lagstiftningen har beaktats även på EU-nivån bland annat i innovationsprincipen som lanserats som en del av utvecklingen av en bättre reglering och strävar efter en positiv innovationssyn i regleringsmiljön².

EU:s digitaliseringspolitik

Den digitala strategin³ och datastrategin⁴ publicerade av kommissionen 19.2.2020 är riktgivande för politiken på EU-nivån. Kommissionen förväntas ge lagstiftningsförslag på en datahanteringsmodell i oktober 2020, på förbättrande av tillgången till data i början av 2021 och på artificiell intelligens under 2021. Finland främjar EU:s digitaliseringspolitik enligt regeringsprogrammet genom att stärka EU:s digitala inre marknad och konkurrenskraft samt främja framtagningen av en etiskt, ekonomiskt och socialt hållbar datapolitik och regleringsram för artificiell intelligens. Digitaliseringen är den viktigaste möjliggörande kraften i EU för en hållbar tillväxt och konkurrenskraft. Finland har förbundit sig till kommissionens mål att öka tillgången till, utnyttjandet och kompatibiliteten av data samt stödjer målet att data ska ge samhället beredskap att fatta bättre beslut och mer möjligheter att

³ Att forma EU:s digitala framtid COM(2020) 67 final

<<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1589723421002&uri=CELEX:52020DC0067>>

⁴ En EU-strategi för data COM(2020) 66 final <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM%3A2020%3A66%3AFIN>>

bättre beakta individernas intressen och olika färdigheter.⁵ Finland har framhävt att bland annat satsningar på digitalisering skulle stödja den ekonomiska återhämtningen efter krisen och förstärkandet av konkurrenskraften.

Aktivering av små och medelstora företag till en hållbar digitalisering och eliminering av det hotande digitala gapet är en allt starkare prioritet i den europeiska politiken. Kommissionens finansieringsprogram (bland annat Horisont Europa, det digitala Europa, strukturfondsprogrammet) lägger särskild vikt på en koldioxidsnål industri, digitalisering och återvinningsekonomi. Av målen för Union Green Deal-agendan förväntas 20 procent att uppnås genom digitalisering.

EU:s stimulansplan

Europeiska kommissionen publicerade 27.5.2020 sitt förslag på EU:s stimulansplan. Europeiska rådet fastställde stimulanshelheten och budgeten för 2021–2027 i juli. Den fleråriga budgetramen slås ihop med de stimulansåtgärder som genomförs inom ramen för instrumentet Next Generation EU. Målet är att stödja återhämtningen och rikta investeringar till en grön övergång och digital förändring. Syftet är att bland annat genom påskyndande av digitalisering öka sysselsättningen och tillväxten, resiliensen samt miljöhälsan. Återstart av investeringar inom den privata sektorn och användning av fungerande program är viktiga faktorer för återhämtningen från krisen.

Finlands del av EU:s stimulansinstrument uppskattas till ca 3,2 miljarder euro. Medlemsstaterna upprättar nationella stimulans- och återhämtningsplaner för 2021–2023. De nationella planerna bör främja en grön övergång och digital förändring. Digitaliseringen finansieras bland annat inom ramen för programmet Horisont Europa och fonden InvestEU. Målet är att integrera digitaliseringen, och anslag för den digitala delen av programmet ett digitalt Europa och instrumentet ett sammanlänkat Europa ökas.

⁵ E 24/2020 rd >https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/E_24+2020.aspx